

An 3 ● Nr. 3 ● aprilie 2023

ANAF în control. Ce verifică și cum vă apărați

**CADOU oferit EXCLUSIV
abonaților la «Revista Română
de Fiscalitate și Control fiscal»**

CUPRINS

Împrumut acordat de o societate românească afiliatelor sale. Aspecte juridice, fiscale, de raportare	3
Închiriere apartament unei persoane fizice. Casă de marcat	6
Achiziție autoturism second-hand. Amortizare	7
Vector fiscal de la 01.01.2023 pentru HORECA și alte activități	8
PFA. Începere activitate în cursul anului 2022. Calculul CAS și CASS	9
Servicii turistice. Cazare all Inclusive	10
Raportarea informativă a serviciilor legate direct de un bun imobil edificat într-un stat membru	11
Plătitoare de impozit pe veniturile microîntreprinderilor. Depunere D700	12
Plus de inventar imobilizare corporală	12
Raportare factură operațiuni taxabile. Beneficiar din stat terț	14
Dividende în declarația 205	14
Diurnă. Dată decont. Declarație în D112	15
Autovehicul electric. Încărcare la locuința administratorului	15
Regim fiscal TVA pentru servicii de transport bunuri la export	16
Completare D394. Borderou de achiziție persoane fizice. Bonuri fiscale	17
Regim fiscal TVA pentru servicii de transport intracomunitar de bunuri	19
Declarații și situații ANAF după radiere	20
Declarația 700. Scoatere de la impozit specific și optare impozit pe profit	21
Acordare împrumut de către asociatul unic cu dobândă. Renunțare ulterioară la restituire	22
Dare în plată teren. Aspecte contabile și fiscale	24

Împrumut acordat de o societate românească afiliatelor sale. Aspecte juridice, fiscale, de raportare

PROBLEMĂ FISCALĂ

În ce condiții o firmă din România poate da cu împrumut 2 milioane de euro unei firme din Croația:

1. Dacă firma din Croația este filiala firmei din România prin care firma din România obține venituri din Croația?
2. Dacă firma din Croația nu este legată de firma din România, este total independentă, dar au același asociat administrator?
3. Este legal din punctul de vedere al BNR să acorde împrumutul (firma din România nu este autorizată de BNR ca IFN) dacă acest împrumut este făcut o singură dată?
4. Poate fi reîncadrat vreodată împrumutul (din cele două situații) la „spălare de bani”?
5. Este obligatoriu dosarul prețurilor de transfer în cele două cazuri?
6. Este obligatoriu să fie acordat acest împrumut cu dobândă? Dacă da, aceasta poate fi sub nivelul dobânzii de referință a BNR?

SOLUȚIE

Răspunsurile strict punctuale la întrebările dvs. sunt următoarele:

1. „Dacă firma din Croația este filiala firmei din România prin care firma din România obține venituri din Croația?”, Răspuns: da, poate.
2. „Dacă firma din Croația nu este legată de firma din România, este total independentă, dar au același asociat administrator?”, Răspuns: da, poate.
3. „Este legal din punctul de vedere al BNR să acorde împrumutul (firma din România nu este autorizată de BNR ca IFN) dacă acest împrumut este făcut o singură dată?”, Răspuns: da, se poate.
4. „Poate fi reîncadrat vreodată împrumutul (din cele două situații) la «spălare de bani»”, Răspuns: da, în ambele situații, împrumutul trebuie raportat la ONPCSB.
5. „Este obligatoriu dosarul prețurilor de transfer în cele două cazuri?”, Răspuns: categoric da.
6. „Este obligatoriu să fie acordat acest împrumut cu dobândă? Dacă da, aceasta poate fi sub nivelul dobânzii de referință a BNR?”, Răspuns: cvasi da și cvasi nu.

Argumentarea răspunsurilor:

Referitor acordării de împrumuturi de către o entitate altei entități:

Ca regulă generală, activitatea de creditare se desfășoară și este considerată cu titlu profesional doar de către „instituții de credit și prin instituțiile financiare”, conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 93 din 8 aprilie 2009 privind instituțiile financiare nebancale.

Potrivit alin. (2) al art. 2 din această lege, „Este interzisă desfășurarea cu titlu profesional a activității de creditare de alte persoane decât cele prevăzute la alin. (1)”.

La art. 3 alin. (1) din această lege se arată în mod imperativ că „*Banca Națională a României este singura autoritate în măsură să decidă dacă activitatea desfășurată de o entitate este de natura activității de creditare cu titlu profesional și intră sub incidența prezentei legi.*”

La alin. (2) sunt schițate o serie de caracteristici ale activităților de creditare din categoria celor desfășurate cu titlu profesional, stabilite de BNR, cum ar fi:

- desfășurarea acestora ca activități economice de sine stătătoare, orientate spre obținerea de venituri cu caracter regulat;
- existența unor structuri interne specializate în domeniul creditării care gestionează și analizează aceste activități în mod distinct, pe baza unor reguli prestabilite și cu luarea în considerare a activităților de creditare la proiectarea bugetului societății ori la efectuarea de previziuni referitoare la activitatea de ansamblu a societății.

Se rezumă la orientarea activității entității fie în totalitate, fie prin structuri/servicii distincte din cadrul ei, spre gestionarea și analizarea în amănunt a efectuării de creditări, cu scopul vădit de a se obține venituri constant, cu regularitate, venituri considerate, hai să spunem, consistente în totalul veniturilor entității respective.

În plus, la art. 14 din cadrul Legii nr. 93/2009 sunt enumerate activitățile permise unui IFN, activități ce sunt caracterizate prin acest „*titlu profesional*”.

Dar se observă că aceste paragrafe se referă la creditarea cu titlu profesional. Totuși, ce înseamnă „*titlu profesional*”?

O definiție a caracterului profesional (profesionist) al unei activități (entități) o găsim în noul Cod civil, la art. 3. Dar, spre înțelegerea prevederilor acestuia, în Legea nr. 71/2011, la art. 8, se arată:

„Art. 8

(1) *Noțiunea «profesionist» prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.*

(2) *În toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii».*

Ca urmare, potrivit acestor prevederi juridice, orice entitate are dreptul de a acorda împrumuturi altei entități, dacă și numai dacă această activitate de creditare NU este realizată cu titlu profesional, adică nu este realizată ca parte integrantă a activității sale, entitatea nu este orientată și nu depune diligențe pentru gestionarea excesivă și precisă a acestui segment, ci este realizată ocazional, doar cu scopul de a ajuta financiar entitatea împrumutată.

Deci, BNR interzice doar desfășurarea activității de creditare cu titlu profesional, conform celor precizate. Dacă operațiunea de creditare între două entități NU are caracter profesional, atunci BNR nu are nicio treabă.

În ceea ce privește spălarea de bani, problema nu se pune de încadrare, reîncadrare sau nu în „*spălare de bani*”.

Nu entitatea trasează, evaluează dacă o tranzacție este sau nu destinată spălării de bani sau finanțării terorismului, ci ONPCSB. Obligațiile unei entități pe linia „*spălării banilor și a finanțării terorismului*” nu țin, deci, de a stabili dacă acele sume sunt destinate unor astfel de acțiuni. Însă obligațiile entității sunt prevăzute în Legea nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare. Obligațiile sunt, mai degrabă, pe linia efectuării unor raportări, destul de complexe, către Oficiu.

Astfel, în acest act normativ, la art. 5, sunt enumerate titlurile de entități cu obligația transmiterii de rapoarte către Oficiu. Între acestea, se observă că sarcina efectuării raportărilor revine unor entități de natură „*financiară*”: bănci, IFN-uri, avocați, contabili și firme de contabilitate, notari, agenții imobiliare, comercianți care efectuează tranzacții cu numerar de cel puțin 10.000 euro și altele.

Deci, în ceea ce privește raportarea către Oficiu a acestor sume acordate de entitatea românească spre alte entități (fără caracter profesional), aceasta se realizează de bancile prin care se derulează tranzacțiile, dar, în același timp, trebuie

raportate, din păcate, și de către profesioniștii contabili (experți contabili, firme de contabilitate, consultanți fiscali) care țin evidența contabilă/ofere consultanță acestor entități.

În legătură cu dosarul prețurilor de transfer: da, da, și iar da. Dosarul prețurilor de transfer este obligatoriu în ceea ce privește justificarea aplicării dobânzilor la împrumuturile acordate de societatea românească celor două societăți (ambele fiind considerate afiliate, deoarece și a doua are în comun cu cea care oferă împrumutul asociatul-administrator).

Unde scrie?

În primul rând, trebuie analizată relația de afiliere. Ce înseamnă persoane afiliate?

Definiția o găsim în Codul fiscal, la art. 7:

„26. persoane afiliate – o persoană este afiliată dacă relația ei cu altă persoană este definită de cel puțin unul dintre următoarele cazuri:

c) o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă cel puțin aceasta deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor afiliate, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la cealaltă persoană juridică ori dacă controlează în mod efectiv acea persoană juridică;

d) o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă o persoană deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor sale afiliate, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot atât la prima persoană juridică, cât și la cea de-a doua ori dacă le controlează în mod efectiv;“

În Normele de aplicare se explică următoarele:

„2.

(1) În scopul aplicării prevederilor art. 7 pct. 26 din Codul fiscal, se consideră că o persoană controlează în mod efectiv o persoană juridică dacă se stabilește faptul că, atât din punct de vedere faptic cât și legal, prin utilizarea informațiilor și/sau a documentelor, administratorul/personalul de conducere, are capacitatea de decizie asupra activității persoanei juridice vizate, prin încheierea de tranzacții cu alte persoane juridice care sunt sub controlul aceluiași administrator/personal de conducere sau că persoană de conducere din cadrul persoanei juridice este acționar sau administrator în cadrul persoanei juridice vizate. Pentru justificarea controlului exercitat în mod efectiv sunt luate în considerare contractele încheiate între persoanele vizate, drepturile atribuite prin: acte constitutive ale persoanelor juridice, procuri, contracte de muncă sau de prestări de servicii.

(2) Prevederile art. 7 pct. 26 lit. d) din Codul fiscal stabilesc o relație de afiliere între două persoane juridice pentru cazul în care o persoană terță deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor sale afiliate, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot atât la prima persoană juridică, cât și la cea de-a doua.“

Deci, ambele variante de societăți sunt considerate afiliate cu cea din România.

La art. 11 alin. (1)-(5) și în normele de aplicare de la punctul 5 din Codul fiscal sunt prevăzute aspecte cu caracter imperativ privind aplicarea prețurilor și tarifelor în tranzacțiile dintre persoanele afiliate, acestea impunându-se a fi realizate la prețul pieței, la valoarea de piață.

Deci entitățile afiliate trebuie să justifice maniera de aplicare a prețurilor și tarifelor în tranzacțiile dintre ele, cu atât mai mult cu cât este vorba de tranzacții de natură financiară, sensibile și super verificabile și urmăribile atât de autoritățile fiscale românești, cât și de cele din statele entităților respective.

Ca urmare, această justificare a dobânzilor practicate la împrumuturi (așa cum este cazul de față) trebuie făcută prin întocmirea dosarului prețurilor de transfer, reglementat de O.P.A.N.A.F. nr. 442 din 22 ianuarie 2016 privind cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer.

În cadrul acestui act normativ sunt prevăzute o serie de cerințe și criterii privind întocmirea acestui dosar. Mai mult, în Anexa nr. 3 „*CONȚINUTUL DOSARULUI PREȚURILOR DE TRANSFER*“ sunt prevăzute elemente obligatorii ce trebuie conținute, specificate în acest dosar.

De fapt, dosarul nu este altceva decât justificarea, argumentarea practicării nivelului de dobândă (zero sau alt nivel) în împrumurile dintre acele entități afiliate.

Repet, nivelul dobânzii nu este impus de legislația fiscală, ci este impusă doar alinierea la un nivel considerat de piață, adică la dobânda pe care societatea împrumutătoare (din România) ar fi obținut-o dacă ar fi acordat acest împrumut unei societăți absolut independente, oarecare, în aceleași condiții de creditare ca valoare, termen de rambursare, monedă etc.

Nu dobânda de referință a BNR este relevantă, ci „piața”.

Dar ce este prețul pieței?

La același articol 7 din Codul fiscal, la punctele 32 și 33 se arată:

„32. preț de piață – suma care ar fi plătită de un client independent unui furnizor independent în același moment și în același loc, pentru același bun sau serviciu ori pentru unul similar, în condiții de concurență loială;

33. principiul valorii de piață – atunci când condițiile stabilite sau impuse în relațiile comerciale sau financiare între două persoane afiliate diferă de acelea care ar fi existat între persoane independente, orice profituri care în absența condițiilor respective ar fi fost realizate de una dintre persoane, dar nu au fost realizate de aceasta din cauza condițiilor respective, pot fi incluse în profiturile acelei persoane și impozitate corespunzător;”

Așadar, din aceste definiții nu rezultă că dobânda aplicată la împrumuturi între societăți afiliate trebuie să fie raportată la vreo dobândă a BNR, ci trebuie să fie raportată la o dobândă care ar fi fost obținută de la altă entitate. Dacă ne ducem la bancă să luăm un împrumut, mai mult ca sigur că dobânda datorată băncii pentru acel împrumut este mai mare decât vreo dobândă de referință a BNR.

Deci, dacă firma din România, la acordarea împrumuturilor, NU aplică o dobândă de piață (sau nu aplică deloc), da, va avea parte de ajustarea veniturilor sale de natură financiară, în sensul creșterii acestora, la un eventual control, care va aplica o dobândă de piață pentru evaluarea acestor venituri și va recalcula impozitul, evident, în sensul creșterii acestuia, cu aplicarea accesoriilor de rigoare.

Răspuns oferit de:
Otilia Roman, consultant fiscal

Închiriere apartament unei persoane fizice. Casă de marcat

PROBLEMĂ FISCALĂ

O societate deține un apartament nou, cumpărat pe firmă, pe care l-a închiriat unei persoane fizice în baza unui contract de închiriere. Pentru contravaloarea chiriei, societatea emite lunar factură, iar încasarea se face cu chitanță.

Se procedează corect în cazul încasării facturii cu chitanță?

SOLUȚIE

Potrivit prevederilor art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 28/1999, operatorii economici care încasează, integral sau parțial, cu numerar sau prin utilizarea cardurilor de credit/debit sau a substitutelor de numerar, contravaloarea bunurilor livrate cu amănuntul, precum și a prestărilor de servicii efectuate direct către populație sunt obligați să utilizeze aparate de marcat electronice fiscale.

Potrivit prevederilor art. 1 din Normele metodologice, prin operatori economici se înțelege persoanele fizice și juridice, întreprinderile familiale, precum și orice alte entități, cu excepția instituțiilor publice, care încasează, pe teritoriul României, inclusiv în punctele de control pentru trecerea frontierei de stat, integral sau parțial, cu numerar sau prin utilizarea cardurilor de credit/debit sau a substitutelor de numerar, de la persoane fizice sau juridice, contravaloarea bunurilor livrate cu amănuntul, precum și a prestărilor de servicii efectuate direct către populație.